

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Prywatnej Wyższej Szkoły Ochrony Środowiska w Radomiu o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku zarządzanie środowiskiem na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.193.2023.4.RJ

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk ścisłych i przyrodniczych, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku zarządzanie środowiskiem na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Brak jest spójności pomiędzy koncepcją i celami kształcenia a przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych.
Przyporządkowanie kierunku zarządzanie środowiskiem wyłącznie do dyscypliny naukowej nauki o Ziemi i środowisku jest nieprawidłowe. Szczegółowa analiza koncepcji i celów kształcenia, a zwłaszcza efektów uczenia się wskazuje, że przeszacowano udział dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku, kosztem pominięcia w przyporządkowaniu kierunku dyscyplin z dziedziny nauk społecznych. Treść ponad 20-tu z 40 efektów uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odnosi się w części, a w tym kilkunastu w całości, wprost do dyscyplin z dziedziny nauk społecznych, np. w pogłębionym stopniu ma zaawansowaną wiedzę w zakresie organizacyjno-prawnych aspektów zarządzania środowiskiem w gminie i polityki finansowej gminy, przydatną do formułowania i rozwiązywania prostych zadań związanych z zarządzaniem środowiska (ZŚ2_W05); w pogłębionym stopniu ma zaawansowaną wiedzę w zakresie procedur w sytuacjach kryzysowych i likwidacji skutków zagrożeń, przydatną do formułowania i rozwiązywania prostych zadań związanych z zarządzaniem środowiska (ZŚ2_W10); w pogłębionym stopniu ma zaawansowaną wiedzę w zakresie ekonomicznych, prawnych i etycznych uwarunkowań działalności zawodowej związanej z zarządzaniem środowiskiem w tym zasady własności przemysłowej i prawa autorskiego (ZŚ2_W13); w pogłębionym stopniu ma zaawansowaną wiedzę w zakresie podstawowych zasad tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości związanej z zarządzaniem środowiskiem (ZŚ2_W14); potrafi dokonać wstępnej oceny ekonomicznej projektowanych rozwiązań i podejmowanych działań inżynierskich dla systemów zarządzania środowiskiem (ZŚ2_U08); potrafi komunikować się na tematy związane z zarządzaniem środowiskiem ze zróżnicowanymi grupami społecznymi i naukowymi (ZŚ2_U11); jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności w zakresie wdrażania systemów zarządzania środowiskiem

- (ZŚ2_K04); rozumie potrzebę inspirowania i organizowania działań na rzecz środowiska społecznego (ZŚ2_K05).
2. Część zakładanych kierunkowych efektów uczenia się nie jest specyficzna dla kierunku będącego przedmiotem wniosku.
Cechy generyczne posiada ponad 20% efektów uczenia się, przez co nie są one specyficzne i adekwatne dla kierunku zarządzanie środowiskiem. Przykładami efektów o cechach generycznych, odpowiadających wielu innym kierunkom studiów są: ZŚ2_U02 – potrafi pozyskiwać informacje z baz danych, literatury i innych źródeł, potrafi dokonać oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, twórczej interpretacji i prezentacji, a także wyciągać wnioski i uzasadniać opinie także w języku angielskim; ZŚ2_U06 – potrafi analizować i krytycznie oceniać różne rozwiązania konstrukcyjne, instalacyjne, sporządzić dokumentację graficzną z wykorzystaniem wybranych programów komputerowych, dokonać ich interpretacji i wyciągnąć właściwe wnioski; ZŚ2_U15 – potrafi współdziałać z innymi w ramach prac zespołowych i interdyscyplinarnych i podejmować wiodącą rolę w grupie; ZŚ2_U16 – potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, potrafi ukierunkować innych w tym zakresie; ZŚ2_K05 – rozumie potrzebę inspirowania i organizowania działań na rzecz środowiska społecznego; ZŚ2_K06 – jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego. Niektóre kierunkowe efekty uczenia się odpowiadają raczej 6 a nie 7 poziomowi PRK, co może świadczyć o zupełnie nieuzasadnionym powtórnym zaplanowaniu ich osiągnięcia na studiach drugiego stopnia np. ZŚ2_U03 – potrafi dobrać oraz stosować właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne przy formułowaniu i rozwiązywaniu problemów związanych z zarządzaniem środowiskiem; ZŚ2_K01 – jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści z całości zagadnień dotyczących zarządzania środowiskiem; ZŚ2_K02 – ma świadomość znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie nowoczesnych procesów i technologii dla zarządzania środowiskiem; ZŚ2_K06 – jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego.
 3. Brak spójności pomiędzy kierunkowymi efektami uczenia się a efektami uczenia się określonymi dla zajęć i grup zajęć, przez co nie jest możliwe m.in. stworzenie przejrzystego systemu ich weryfikacji.
Nie zostały zaplanowane do osiągnięcia w ramach żadnych zajęć kierunkowe efekty uczenia się ZŚ2_U14 - „potrafi kierować pracą zespołu projektującego i eksploatującego systemy zarządzania środowiskiem” i ZŚ2_K03 – „jest gotów do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów”.
 4. Zajęciom przypisano godziny na „egzamin, zaliczenia i konsultacje” jako godziny z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich w wymiarze znacznie zawyżonym, niezależnie od tego czy mają one miejsce (np. egzamin jest realizowany w sesji tylko w przypadku niektórych zajęć, a zaliczenie dokonuje się w ramach zajęć i obciążeń semestralnych). W przypadku wielu zajęć liczba godzin konsultacji sięga kilkudziesięciu % faktycznej liczby godzin zajęć ujętych w obciążeniach np. *grafika inżynierska* (36 godzin ujętych w obciążeniach, 29 godzin „egzaminów, zaliczeń i konsultacji”, łącznie 65 godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów), *statystyka w zarządzaniu środowiskiem* (odpowiednio: 27 godzin zajęć, 13 godzin konsultacji, tj. 40 godzin w bezpośrednim kontakcie), *toksykologia* (27 godzin zajęć, 13 godzin konsultacji, tj. 40 godzin w bezpośrednim kontakcie), *zagrożenia chemiczne* (18 godzin zajęć, 9 godzin

konsultacji, tj. 27 godzin w bezpośrednim kontakcie). Trudno sobie wyobrazić aby konsultacje w przedstawionym wymiarze zgodnie z zapisami w kartach zajęć, dotyczyły każdego studenta kierunku, skoro nie są ujęte w planie zajęć.

5. Dane na temat zajęć kształtujących umiejętności praktyczne przedstawione we wniosku są niespójne. Przypisano tym zajęciom w jednym miejscu dokumentacji 39 ECTS, a w innym 76 ECTS. W pierwszym przypadku Wnioskodawca wyodrębnia z puli punktów ECTS przeznaczonych na realizację konkretnych zajęć określoną liczbę ECTS przypisaną do zajęć praktycznych, a w drugim wlicza całość punktów ECTS konkretnych zajęć jako zajęcia praktyczne, co z kolei nie wynika ze szczegółowych zapisów w kartach zajęć. Ze względu na niespójność zapisów w kartach zajęć i rozbieżnych do nich interpretacji Wnioskodawcy na temat godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne i punktów ECTS z nich wynikających, nie można pozytywnie ocenić spełnienia wymogu określonego w § 3 ust. 5 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661, z późn. zm.), dotyczącego zapewnienia w programie studiów minimum 50% wymiaru punktów ECTS takich zajęć, a także pozytywnie ocenić poprawność sposobów ich realizacji.
6. Treści programowe określone dla praktyk zawodowych są niespecyficzne dla kierunku będącego przedmiotem wniosku.
Dla praktyki zawodowej określono treści niespecyficzne dla kierunku zarządzanie środowiskiem z regularnym przypisaniem każdemu blokowi tematycznemu w sposób w większości nieuzasadniony po 36 godzin czasu realizacji, a tym samym nieuzasadniający uzyskania 16 punktów ECTS w ramach praktyki zawodowej np. 1. *szkolenie wstępne BHP* (36 godz.), 2. *lokalizacja, struktura organizacyjna i zakres działalności zakładu pracy* (36 godz.), 3. *organizacja procesu produkcyjnego/ procesów technologicznych* (36 godz.), 4. *charakterystyka stosowanych maszyn i urządzeń* (36 godz.), 8. *organizacja akcji ratownictwa technicznego, chemiczno-ekologicznego, medycznego* (36 godz.).
7. Do grupy zajęć do wyboru zaliczono praktykę zawodową (16 ECTS). Jest to podejście nieprawidłowe, ponieważ niezależnie od wyboru miejsca odbywania praktyki, student realizuje ten sam zbiór efektów uczenia się przypisanych do zajęć.
8. Nie przedstawiono szczegółowych kryteriów uwzględnionych w rekrutacji kandydatów na studia, a zasady naboru na studia nie są przejrzyste, selektywne, bezstronne i nie zapewniają właściwego doboru kandydatów przy zapewnieniu im równych szans w procesie rekrutacji. Nie przedstawiono szczegółowych kryteriów uwzględnionych w rekrutacji kandydatów na studia. Nie określono kiedy, w jaki sposób i na jakich zasadach miałyby zostać zorganizowane osiągnięcie (uzupełnienie) brakujących efektów uczenia się (różnic programowych) w wymiarze nie przekraczającym 30 ECTS dla absolwentów pokrewnych kierunków studiów ubiegających się o przyjęcie na studia drugiego stopnia, którzy posiadają tytuł zawodowy inżyniera oraz dla tych absolwentów, którzy takiego tytułu nie posiadają.
9. Infrastruktura informatyczna centrum informatyki (z 9 komputerami i oprogramowaniem Windows 10, Office 365 i GIS) jest niewystarczająca do opanowania przez 150 osób studiujących w cyklu kształcenia na kierunku, specjalistycznego oprogramowania i wykorzystania narzędzi informatycznych, w tym CAD (Solid Edge), CAM, CNC, LabView, itd., a przede wszystkim tworzenia oprogramowania wspomagającego produkcję i eksploatację systemów zarządzania środowiskiem oraz „pozwalających osiągnąć wysoki stopień specjalizacji w zakresie: zarządzania środowiskiem w gminie, zarządzania

środowiskiem w przedsiębiorstwie lub rozpoznawania i likwidowania skutków zagrożeń dla środowiska”.

10. Liczba i dobór miejsc odbywania praktyk zawodowych nie zapewniają ich prawidłowej realizacji i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Uczelnia oferuje niedostateczną liczbę miejsc odbywania praktyk zawodowych dla osób studiujących (tj. zaledwie 56 na wymagane 75), a podmioty oferujące praktyki nie reprezentują pełnego spektrum profilu potencjalnego zatrudnienia wynikającego ze zdefiniowanych efektów uczenia się, przez co nie jest zapewniona prawidłowa realizacja programu studiów w odniesieniu do praktyk zawodowych (np. nie są reprezentowane podmioty z sektora energetyki, firmy konsultingowe i doradcze w zakresie zarządzania środowiskiem, instytucje naukowo-badawcze, jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe, podmioty finansujące ochronę środowiska, podmioty sporządzające dokumentacje środowiskowe oraz wykonujące terenowe badania i analizy środowiska, firmy architektoniczno-projektowe z zakresu zarządzania środowiskiem, instytucje ochrony przyrody), przez co nie jest zapewniona prawidłowa realizacja programu studiów w odniesieniu do praktyk zawodowych na kierunku zarządzanie środowiskiem.

11. Niewystarczające są ilościowo-jakościowe zasoby biblioteczne i możliwości korzystania z nich przez studentów.

Wnioskodawca nie przedstawił danych potwierdzających posiadanie zasobów adekwatnych do wykazów literatury wykazanej w kartach zajęć i grup zajęć. Częściowo lub w całości nie jest dostępna w bibliotece Uczelni literatura wymieniana w kartach wielu zajęć (np. język obcy, podstawy grafiki inżynierskiej, podstawy ekonomiki przedsiębiorstwa, metody bioindykacji, likwidacja skutków zagrożeń, procedury w sytuacjach kryzysowych, modelowanie procesów przyrodniczych, organizacyjno-prawne aspekty zarządzania środowiskiem..., podstawy biotechnologii, zagrożenia chemiczne). Mankamentem jest również brak aktualności zalecanej w kartach zajęć i grup zajęć literatury (np. zarządzanie jakością powietrza w przedsiębiorstwie, zarządzanie jakością powietrza w gminie, zarządzanie gospodarstwem leśnym, zarządzanie gospodarką wodno-ściekową w przedsiębiorstwie, zarządzanie gospodarką wodno-ściekową w gminie, modelowanie procesów przyrodniczych). W czytelni, do dyspozycji studentów znajduje się tylko 12 miejsc do pracy, w tym 3 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, co w kontekście kształcenia 150 osób w jednym cyklu kształcenia na kierunku zarządzanie środowiskiem jest zasobem niewystarczającym.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałą Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Prywatnej Wyższej Szkoły Ochrony Środowiska w Radomiu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Tadeusz Stanisławski